

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1	
Titlul proiectului de act normativ	
Ordonanță de urgență privind decarbonizarea sectorului energetic	
Secțiunea a 2-a	
Motivul emiterii actului normativ	
2.1. Sursa proiectului de act normativ	Planul Național de Redresare și Reziliență prevede la Componenta C6. Energie, din cadrul Pilonului I. Tranziția verde, intrarea în vigoare a <i>Legii privind decarbonizarea sectorului energetic</i> , până cel mai târziu la data de 30 iunie 2022. Ministerul Energiei, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul energetic și al resurselor energetice, are responsabilitatea elaborării proiectului de act normativ, precum și a implementării prevederilor acestuia.
2.2. Descrierea situației actuale	<p>Componenta C6. Energie, din cadrul Pilonului I. Tranziția verde al Planului Național de Redresare și Reziliență, are ca obiectiv abordarea principalelor provocări ale sectorului energetic din România în ceea ce privește decarbonizarea sistemului energetic și poluarea aerului, respectiv asigurarea tranziției verzi și a digitalizării sectorului energetic, prin promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile, a eficienței energetice și a tehnologiilor viitorului.</p> <p>Stabilirea acestui obiectiv este motivat de faptul că, în sectorul energetic, cărbunele este principalul responsabil de poluarea atmosferică, care include emisiile de gaze cu efect de seră.</p> <p>Reforma 1 prevede, în primă etapă, adoptarea până la data de 30 iunie 2022 a <i>Legii privind decarbonizarea sectorului energetic</i>, prin care se creează cadrul legal necesar măsurilor și acțiunilor care trebuie întreprinse pentru realizarea întregului proces și care cuprinde:</p> <ul style="list-style-type: none">- Calendarul de închidere definitivă și ireversibilă a grupurilor energetice pe bază de lignit și huilă;

- Calendarul de închidere definitivă și ireversibilă a carierelor de lignit și minelor de huiță;
- Măsurile de sprijin pentru închiderea definitivă și ireversibilă a capacităților de producere a energiei electrice pe bază de lignit și huiță;
- Măsurile de sprijin pentru închiderea definitivă și ireversibilă a carierelor de lignit și minelor de huiță;
- Măsurile pentru atenuarea consecințelor sociale ale închiderii definitive și ireversibile a capacităților de producere a energiei electrice pe bază de lignit și huiță și a carierelor și minelor aferente;
- Surse de finanțare a măsurilor de ajutor de stat;
- Măsurile pentru coordonarea și implementarea procesului de decarbonizare;
- Sancțiuni;
- Criză energetică.

Cărbunile reprezintă o sursă importantă de producere a energiei electrice, acoperând în medie între 17,35%, în anul 2020 și 19,66 %, la nivelul datei de 31 martie 2022, din producția totală de energie electrică la nivel național, potrivit datelor privind „Starea sistemului energetic național în timp real”, postate pe site-ul Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice Transelectrica S.A. – CNTEE Transelectrica S.A.

Principalii producători de energie electrică și termică pe baza de cărbune sunt:

- Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A., principalul producător de energie din România pe bază de lignit indigen, cota sa medie de piață fiind de circa 24%. Până în prezent, Complexul Energetic Oltenia a contribuit semnificativ la asigurarea securității energetice naționale, în principal în momentele extreme de secetă prelungită sau în perioadele de iarnă cu temperaturi scăzute, perioade în care aportul centralelor pe cărbune în structura producției, la nivel național, a crescut până la aproape 35%. Totodată, Complexul Energetic Oltenia asigură agentul termic pentru încălzirea centralizată și apa caldă menajeră a municipiului Craiova, aproximativ 300.000 de locuitori;

- Societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A., în insolvență, având ca obiect de activitate producerea, furnizarea și comercializarea energiei electrice pe bază de huilă, prin Sucursala Electrocentrale Paroșeni, care desfășoară activități cu profil energetic;
- Societatea CET Govora S.A., care are ca activități producerea și furnizarea de energie electrică pe bază de lignit, producerea, transportul și distribuția de energie termică, precum și exploatarea lignitului la exploatările miniere din jud. Vâlcea – carierele Alunu și Berbești.
- Societatea Termo-Service Iași, societate subordonată Consiliului Local Iași, din cadrul Primăriei Iași, cu obiect de activitate producerea energiei electrice și producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice. Energia electrică și termică în cogenerare este produsă pe bază de huilă achiziționată din import.

Având în vedere eliminarea treptată a producției centralelor electrice pe cărbune, în scopul asigurării continuității și siguranței alimentării cu energie electrică, precum și a funcționării sigure și stabile a Sistemului Energetic Național, punerea în funcțiune a noilor capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile și gaze naturale pregătite pentru blendingul cu hidrogen este de maximă importanță. Suplimentar, pentru acoperirea deficitului de capacitate creat prin eliminarea cărbunelui din mix-ul energetic, se are în vedere punerea în operare până în anul 2030 și a unor noi capacități de producere hidroelectrice și capacități energetice nucleare.

Prin proiectul de act normativ se stabilește ca încetarea producerii energiei electrice pe bază de lignit și huilă, să se realizeze până la data de 31 decembrie 2030, prin retragerea din exploatare și închiderea definitivă și ireversibilă a capacității energetice totale instalate pe bază de lignit și huilă, de 4.920 MW.

Până la data de 31 decembrie 2021 au fost scoși din funcțiune, definitiv și ireversibil, 1.695 MW, respectiv grupul energetic Turceni 3 cu o putere instalată de 330 MW, grupul energetic Ișalnița 8 cu o putere instalată de 315 MW, ambele aparținând Complexului Energetic Oltenia, precum și cele 5 grupuri energetice de 210 MW ale CTE

Mintia – Deva, urmare aprobării date de Adunarea Creditorilor debitorului Societății Complexul Energetic Hunedoara S.A..

Prin Decizia ANRE nr.309/24.02.2021 a fost modificată Licența nr.1085 pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și termice în cogenerare, acordată prin Decizia ANRE nr. 1403 din 11.06.2012, cu modificările ulterioare, Societății Complexul Energetic Oltenia S.A., prin excluderea grupurilor energetice Turceni 3 și Ișalnița 8, începând cu data de 01.07.2021, iar CNTEE Transelectrica SA a confirmat retragerea definitivă din exploatare.

Prin Decizia ANRE nr.2391/29.12.2021 a fost modificată Licența nr.1122/02.11.2012 pentru exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și termice în cogenerare acordată Societății Complexul Energetic Hunedoara S.A., astfel încât puterea electrică/termică instalată pe grup/centrală la Sucursala Electrocentrale Mintia este 0 MWe/MWt, iar CNTEE Transelectrica S.A. a confirmat retragerea definitivă și ireversibilă din exploatare a grupurilor energetice din cadrul Sucursalei Mintia.

Diminuarea puterii electrice nominale a capacităților producătoare de energie electrică pe bază de lignit și huilă se realizează anul acesta, conform prevederilor din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), prin retragerea definitivă și ireversibilă din exploatare a 660 MW, pe bază de lignit și anume:

- Grupul energetic Rovinari 3 – 330 MW;
- Grupul energetic Turceni 7 – 330 MW;

Anul 2025 reprezintă o nouă etapă, prevăzută în PNRR, în ceea ce privește închiderea definitivă și ireversibilă a capacității energetice totale instalate pe bază de lignit și huilă, prin oprirea definitivă și ireversibilă a următoarelor grupuri ce însumează 1.425 MW:

- Grupul energetic, pe bază de lignit, Rovinari 6 – 330 MW;
- Grupul energetic, pe bază de lignit, Turceni 4 – 330 MW;
- Grupul energetic, pe bază de lignit, Ișalnița 7 – 315 MW;
- Grupul energetic, pe bază de lignit, Govora 3 – 50 MW;
- Grupul energetic, pe bază de lignit, Govora 4 – 50 MW;

- Grupul energetic, pe bază de lignit, Craiova II 1 – 150 MW;
- Grupul energetic, pe bază de lignit, Craiova II 2 – 150 MW;
- Termo-Service Iași II, pe bază de huilă – 50 MW.

Închiderea definitivă și ireversibilă a capacităților de producere pe bază de lignit aferente Complexului Energetic Oltenia (CEO) sunt incluse și în Planul său de Restructurare, aprobat de Comisia Europeană la data de 26.01.2022.

În scopul asigurării funcționării sigure și stabile a Sistemului Electroenergetic Național, începând cu anul 2026 și până la data de 31 decembrie 2030, grupurile energetice Rovinari 4, Rovinari 5 și Turceni 5, în cuantum de 990 MW putere instalată, aparținând CEO, vor asigura rezerva tehnică, fiind disponibile pentru a reporni numai la cererea Operatorului de Transport și de Sistem.

Perioada de funcționare a grupurilor ca rezervă tehnică va fi direct corelată cu implementarea planului de investiții al Complexului Energetic Oltenia și necesarul de putere al SEN.

Grupul energetic Paroșeni 4, cu o putere instalată de 150 MW, va asigura, până la 31 decembrie 2030, neutralizarea huilei rezultată ca urmare a lucrărilor de punere în siguranță a zăcămintelor de huilă.

Închiderea definitivă a ultimelor grupuri energetice pe bază de lignit și huilă, rămase după anul 2025, însumând o capacitate totală de 1.140 MW, se realizează până la 31 decembrie 2030, astfel:

- Grupul energetic, pe bază de lignit, Rovinari 4 – 330 MW – 31.12.2030;
- Grupul energetic, pe bază de lignit, Rovinari 5 – 330 MW – 31.12.2030;
- Grupul energetic, pe bază de lignit, Turceni 5 – 330 MW – 31.12.2029;
- Grupul energetic, pe bază de huilă, Paroșeni 4 – 150 MW – 31.12.2030.

Închiderea definitivă și ireversibilă a capacităților de producere a energiei electrice menționate mai sus va fi atestată prin documentele emise de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei

și Compania Națională de Transport al Energiei Electrice Transelectrica S.A.

De asemenea, operatorii economici și autoritățile în drept implicate vor efectua diligențele necesare îndeplinirii obligației de retragere din exploatare și închidere definitivă și ireversibilă a grupurilor energetice cu funcționare pe bază de lignit și huilă.

Închiderea definitivă și ireversibilă a carierelor de lignit și a exploatărilor miniere de huilă se va face corelat cu închiderea definitivă și ireversibilă a capacităților de producere a energiei electrice. Astfel, conform Planului de Restructurare al CEO, în perioada 2023 – 2025 unele capacități energetice, respectiv

- Grupul energetic, pe bază de lignit, Turceni 4 în perioada 2023 – 2025,
- Grupul energetic, pe bază de lignit, Ișalnița 7 în perioada 2024 – 2025,
- Grupul energetic, pe bază de lignit, Rovinari 4 în anul 2025,

vor reprezenta rezervă tehnică, astfel încât carierele de lignit

- Pinoasa,
- Tismana,
- Jilț Nord,
- Roșiuța,

care asigură cantitățile de lignit pentru aceste capacități energetice, vor avea un nivel de producție scăzut, cantitatea de lignit exploatată fiind direct corelată cu perioadele și durata de funcționare a grupurilor energetice.

Oprirea unor grupuri energetice la Rovinari, Turceni și Ișalnița conduce la încetarea definitivă și ireversibilă a activității de extracție a lignitului la carierele miniere:

- Husnicioara și Lupoiaia la 31 decembrie 2022,
- Jilț Sud la 31 decembrie 2023,
- Tismana la 31 decembrie 2024.

La data de 31 decembrie 2029, va înceta activitatea de extracție a lignitului la cariera Roșiuța, iar la carierele Roșia și Pinoasa încetarea activității va avea loc la data de 31 decembrie 2030, aceste cariere

furnizând cărbunile pentru grupurile energetice Rovinari 4, Rovinari 5 și Turceni 4, grupuri ce vor asigura rezerva tehnică pentru perioada 2026 – 2030. Carierele de exploatare a lignitului Alunu și Berbești, care deservesc CET Govora, își vor înceta definitiv și ireversibil activitatea de exploatare în anul 2025.

La carierele unde încetează activitatea minieră de exploatare a lignitului vor fi executate lucrări de închidere definitivă și ecologizare, în considerarea faptului că activitatea de exploatare a lignitului a avut impact asupra componentelor de mediu, cel mai afectat fiind solul. Încetarea activității miniere, închiderea definitivă și ireversibilă a carierelor de lignit și refacerea mediului se va face în conformitate cu dispozițiile Legii minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare și a normelor direct aplicabile.

În cazul huilei, având în vedere prevederile Deciziei CE nr.787/2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive, în urma analizei situației tehnico-economice a minelor din cadrul Societății Complexul Energetic Hunedoara S.A., denumită în continuare CEH S.A., în insolvență, s-a stabilit că, din cele patru exploatări miniere aflate în structura sa, este necesar să intre în program de închidere două unități miniere și anume EM Lonea și EM Lupeni.

În perioada octombrie 2016 – martie 2017 au existat întârzieri legate de viteza de avansare a abatajelor aflate în exploatare la EM Lupeni, datorate, în special, unor accidente tectonice (aparitia unor falii) și a unor infiltrații de apă intempestive, care au condus la prelungirea termenelor stabilite pentru finalizarea exploatării rezervelor pregătite la EM Lupeni.

De asemenea, în cursul lunii mai 2017, la EM Lupeni, în proximitatea unui abataj aflat în exploatare, au apărut fenomene de autoîncălzire a cărbunelui, fapt care a determinat prelungirea termenului de exploatare a cărbunelui în zona abatajului până la epuizarea resurselor de cărbune pregătite.

Urmare aspectelor prezentate mai sus, a rezultat necesitatea prelungirii duratei de exploatare la EM Lupeni până la finele anului 2018.

EM Lonea și EM Lupeni sunt printre cele mai vechi exploatări miniere din bazinul carbonifer al Văii Jiului, având o structură de lucrări miniere extinsă pe mai multe niveluri de exploatare (orizonturi), cu mai multe incinte care și-au pierdut utilitatea odată cu creșterea adâncimii de exploatare a cărbunelui.

Ca urmare a acestui fapt, s-a constatat, în ultima perioadă, agravarea fenomenelor de subsidență (deformări ale suprafeței datorate exploatării cărbunelui efectuate în subteran), care au determinat modificări ale Planurilor de Încetare a Activității, atât pentru EM Lonea, cât și pentru EM Lupeni. Această situație a dus la decalarea termenelor de închidere a unităților miniere după finalizarea activității de producție stabilită pentru data de 31 decembrie 2018.

Având în vedere că închiderea celor 2 unități trebuie să se facă în condiții de siguranță, cu conservarea straturilor de cărbune și evitarea unor eventuale accidente care ar putea apărea în condițiile în care nu s-ar respecta procedura de închidere a minelor în conformitate cu prevederile Legii Minelor nr. 85/2003, s-a constatat că este necesară prelungirea termenelor de închidere subterană a minelor Lonea și Lupeni, acestea prezentând unele riscuri specifice de siguranță, metoda de exploatare utilizată putând conduce la apariția unor focuri endogene și acumulări de gaze în amestec exploziv în cazul neexploatării integrale a rezervei deschise. Condițiile geo-miniere existente favorizează atingerea nivelului freatic din sol în situația unor precipitații atmosferice cu potențial de viituri, putând conduce la inundări rapide, degajări de metan și de dioxid de carbon și/sau autoaprinderea cărbunelui.

Astfel, se impunea executarea lucrărilor de punere în siguranță a zăcămintului la cele două mine, pentru a evita riscurile de autoaprindere. În acest sens, s-a realizat un studiu de către un consultant strain, Gyowny Instytut Gornictwa – Polonia, care a validat evaluarea și riscurile identificate de către experții români privind necesitatea punerii în siguranță a zăcămintului de huilă la minele Lonea și Lupeni. Studiul efectuat de către Institutul polonez demonstrează că, din motive de siguranță, în procesul de închidere a minelor trebuie extras cărbunele

pe o perioadă de aproximativ 4-6 ani, ceea ce impune prelungirea termenului închiderii minelor Lonea și Lupeni. Astfel, pentru cele două mine, lucrările de punere în siguranță a zăcămintului de huilă se vor executa până la 31 decembrie 2024, urmând ca în anii 2025-2026 să fie executate lucrările de închidere definitivă și ecologizare a terenurilor.

Având în vedere natura similară a straturilor de cărbune la exploatarea miniere Vulcan și Livezeni, care presupun riscuri similare specifice de siguranță și, în vederea evitării unor eventuale accidente care ar putea apărea în condițiile în care nu s-ar respecta procedura de închidere a minelor în conformitate cu prevederile Legii Minelor nr. 85/2003, se impun măsuri similare celor stabilite pentru minele Lonea și Lupeni.

Exploatarea miniere Vulcan și Livezeni sunt exploatarea miniere amplasate în același bazin carbonifer al Văii Jiului, prezintă aceleași riscuri de auto-aprindere a cărbunelui, astfel cum rezultă și din "Studiul privind închiderea în condiții de siguranță a exploatarea miniere Livezeni și Vulcan" elaborat de către INSEMEX Petroșani.

Conform rezultatelor studiului, închiderea în siguranță a exploatarea miniere Livezeni și Vulcan se poate realiza prin extracția huilei până în anul 2030, în timp ce lucrările de închidere definitivă și ecologizare a terenurilor se vor executa până la 31 decembrie 2032.

Având în vedere că, până la finele anului 2030, se vor retrage din funcțiune toate grupurile energetice pe cărbune, deși nu toate sunt la finalul duratei normate de viață, luând în considerare efectuarea lucrărilor de reabilitare și modernizare care au fost executate în ultimii ani pentru unele dintre ele, se impun luarea unor măsuri de sprijin, în condițiile legii, în vederea amortizării cheltuielilor. Pentru aceste situații, pot fi acordate unele măsuri de sprijin, cu respectarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare și Orientările C (2022) 481 final privind ajutoarele de stat pentru climă, protecție a mediului și energie.

După autorizarea de către Comisia Europeană a măsurilor de sprijin prevăzute, acordarea ajutoarelor de stat pentru facilitarea închiderii

definitive și ireversibile a capacităților de producție pe bază de huilă și lignit se face anual, prin hotărâri ale Guvernului, la propunerea Ministerului Energiei.

Grupul energetic Paroșeni 4 a fost reabilitat și modernizat, în perioada 2003-2007, de către un consorțiu japonez, cu împrumuturi făcute de către Ministerul Finanțelor de la BCR, BRD și BEI și subîmprumutate Complexului Energetic Hunedoara S.A..

Prezentul proiect de act normativ prevede posibilitatea acordării unui ajutor de stat pentru Grupul energetic Paroșeni 4, în vederea neutralizării huilei rezultată ca urmare a lucrărilor de punere în siguranță a zăcămintelor celor 4 mine (Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan). Acordarea ajutorului de stat se face anual, prin hotărâri ale Guvernului, după autorizarea lor de către Comisia Europeană.

Luând în considerare că unele grupuri ale CEO vor asigura rezerva tehnică, fiind disponibile pentru a reporni numai la cererea OTS în scopul asigurării funcționării sigure și stabile a Sistemului Electroenergetic Național, începând cu anul 2026 și până la data de 31 decembrie 2030 acordarea ajutoarelor de stat se poate face după autorizarea de către Comisia Europeană a măsurilor de sprijin luate prin hotărâri ale Guvernului, elaborate anual la propunerea Ministerului Energiei.

Pentru minele de huilă, Lonea și Lupeni, care sunt deja incluse în programul de închidere autorizat de Comisia Europeană în temeiul Deciziei nr.787/2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive, se va renotifica Comisiei Europene *Planul de Închidere* a acestora, în sensul modificării termenelor de închidere și prelungirea perioadei de acordare a ajutorului de stat.

Pentru toate minele de huilă, indiferent că sunt sau nu incluse într-un program de închidere autorizat de Comisia Europeană în temeiul Deciziei nr.787/2010, se pot acorda ajutoare de stat în conformitate cu Orientările C (2022) 481 final privind ajutoarele de stat pentru climă, protecție a mediului și energie. Ajutoarele de stat acoperă costurile aferente lucrărilor suplimentare de securitate în subteran, ca urmare a

închiderii definitive și ireversibile a activităților de extracție a cărbunelui și pot fi acordate după autorizarea acestora de către Comisia Europeană. Acordarea măsurilor de sprijin se face anual, prin hotărâri ale Guvernului.

Având în vedere că aprobarea PNRR implică respectarea de către autoritățile române a condițiilor, obiectivelor și reformelor care vizează sectorul energetic, iar Comisia Europeană solicită respectarea calendarului de înlocuire a cărbunelui, prin prezenta ordonanță de urgență se prevede obligația operatorilor economici care dețin capacități de producere a energiei electrice pe bază de cărbune să respecte termenele de închidere stabilite, chiar și în situația în care Comisia Europeană nu autorizează măsurile de ajutor de stat.

Sursele de finanțare a măsurilor de sprijin prevăzute prin proiectul de act normativ sunt bugetul de stat și/sau fondurile europene.

Proiectul de act normativ stabilește măsurile dispuse de la momentul intrării în vigoare a acestuia și anume, interdicția construirii unor noi capacități energetice de producere a energiei electrice pe bază de lignit sau huiă, dezvoltarea unor noi cariere de lignit și mine de huiă, astfel cum este definită la art.3 alin.10 din Legea minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare, acordarea de noi licențe de exploatare a resurselor minerale de lignit și huiă și redeschiderea minelor, carierelor sau părți din perimetrele de exploatare ale lignitului și huilei, aprobate la închidere prin prezenta ordonanță de urgență.

Punerea în aplicare a măsurilor pentru decarbonizarea sectorului energetic, prin închiderea definitivă și ireversibilă a capacităților de producere a energiei electrice pe bază de lignit și huiă și, corelativ, a carierelor de lignit și minelor de huiă, are consecințe asupra forței de muncă implicate în aceste activități, conducând la redistribuirea angajaților sau la posibile concedieri.

Prezentul proiect de ordonanță de urgență stabilește o serie de măsuri de protecție socială a persoanelor care, urmare aplicării programului de decarbonizare, își pierd locurile de muncă prin disponibilizare ca efect

al concedierilor colective, precum și măsuri pentru reconversie profesională și recalificare.

Persoanele care își pierd locurile de muncă urmare aplicării programului de decarbonizare au prioritate la cursurile de reconversie profesională și recalificare prevăzute în Planul Național de Formare Profesională, precum și a nevoilor de formare profesională identificate la nivelul Planurilor Teritoriale pentru o Tranziție Justă.

Având în vedere că operatorii economici cei mai afectați de procesul de decarbonizare se află în județele Gorj, Hunedoara și Dolj, se impune includerea persoanelor disponibilizate din aceste zone, cu prioritate, în planurile de creștere a capacității serviciilor publice de formare profesională și recalificare.

De asemenea, acestea pot beneficia de finanțare nerambursabilă pentru achiziția de sisteme fotovoltaice cu o putere instalată de 3-5 kW.

În scopul atenuării impactului socio-economic al implementării reformelor prevăzute în Planul Național de Redresare și Reziliență pentru înlocuirea cărbunelui din mixul energetic, se vor aplica politici active pentru creșterea accesului persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și a angajatorilor la programe de calificare/recalificare, perfecționare și specializare, care să fie corelate dinamic și anticipativ cu cererea de calificări și specializări preconizate în economia fiecărui județ, însoțite de servicii de asistență pentru căutarea unui loc de muncă și de măsuri de incluziune activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, prioritare fiind nevoile persoanelor cu pregătire medie sau de bază afectate de reducerea sau transformarea activităților economice expuse negativ tranziției la neutralitatea climatică.

Strategia de dezvoltare economică, socială și de mediu a județelor afectate de punerea în aplicare a programului de decarbonizare, în perioada 2022-2030, corelată cu Planurile Teritoriale pentru o Tranziție Justă, vizează reconfigurarea socio-economică a acestor județe afectate, iar acțiunile specifice abordează problemele zonei într-un mod coerent, pentru:

- Crearea unui climat socio-profesional dinamic și performant pentru optimizarea standardelor de viață și asigurarea în mod responsabil a tranziției acestor zone spre economia verde;
- Crearea unui mediu economic diversificat, axat pe consolidarea creșterii și competitivității întreprinderilor mici și mijlocii cu activități și produse cu valoare adăugată mare, susținut de inițiative în favoarea inovației și a antreprenoriatului local;
- Dezvoltarea coerentă și durabilă a turismului, culturii, activităților sportive și de agrement și a industriilor creative din județele afectate, prin stimularea producătorilor și creatorilor locali, punerea în valoare a patrimoniului natural, cultural, industrial și social al zonei și conectarea cu regiunile învecinate;
- Dezvoltarea durabilă a mobilității urbane multi-modale, într-un mod unitar, facilitând accesibilitatea în toate zonele microregiunii prin consolidarea conectivității între orașele/municipiile componente și zonele imediat învecinate care ar deschide aceste județe către noi oportunități pentru toate industriile.

Implementarea măsurilor stabilite pentru decarbonizarea sectorului energetic necesită o implicare a tuturor entităților relevante centrale, locale, administrative, sindicate, ONG-uri, mediului academic, în vederea realizării la timp a investițiilor necesare în capacități energetice noi care înlocuiesc grupurile pe cărbune care se închid definitiv și ireversibil, a identificării oportunităților locale de dezvoltare oferite de instrumentele și programele de finanțare dedicate zonelor impactate de închiderea cărbunelui, reconversia profesională orientată către zone de dezvoltare locală, respectarea reglementărilor de mediu precum și a termenelor prevăzute în proiectul de ordonanță de urgență, astfel încât România să beneficieze de fondurile Europene de finanțare pentru modernizarea sistemului energetic și dezvoltarea zonelor impactate de tranziția energetică. Pentru coordonarea întregului proces de implementare a decarbonizării, este necesar înființarea unui organism, fără personalitate juridică, pentru coordonarea implementării procesului decarbonizării.

Acest organism, denumit Comitet Interministerial al Cărbunelui, instituit în baza prevederilor art.34, alin.(1) din ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind codul administrativ cu modificările și completările ulterioare, va avea în componență reprezentanți legali ai ministerelor economiei, finanțelor, investițiilor și proiectelor europene, energiei, muncii și solidarității sociale, mediului, apelor și pădurilor, dezvoltării, lucrărilor publice și administrației, antreprenoriatului și turismului, precum și reprezentanții instituției prefectului, respectiv prefectii județelor Gorj, Dolj și Hunedoara.

Coordonarea și monitorizarea realizării activităților din cadrul procesului de decarbonizare se va face de către Grupul de Lucru înființat prin ordin al ministrului energiei, în termen de 15 zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a deciziei prim-ministrului de nominalizare a membrilor Comitetul Interministerial al Cărbunelui.

Problemele sociale rezultate urmare a impactului închiderii definitive și ireversibile a capacităților de producere a energiei electrice pe bază de lignit și huilă, precum și a carierelor de lignit și minelor de huilă, necesită consultarea partenerilor de dialog social, problemele tehnice ce pot rezulta din aplicarea măsurilor implicând consultarea reprezentanților din cadrul mediului universitar, precum și a grupurilor de experți specializați în domeniul energiei, iar problemele de mediu necesită consultarea organizațiilor neguvernamentale. Astfel, acești reprezentanți vor face parte dintr-un Comitet consultativ, desemnat prin ordin al ministrului economiei, comitet care va colabora atât cu Comitetul Interministerial al Cărbunelui, cât și cu Grupul de Lucru.

Încetarea producerii energiei electrice pe bază de lignit și huilă, retragerea din exploatare și închiderea, până la data de 31 decembrie 2030, a capacității energetice totale instalate pe bază de lignit și huilă, de 4.920 MW, precum și închiderea definitivă și ireversibilă a carierelor de lignit și a exploatărilor miniere de huilă includ măsuri definitive și ireversibile, dar stabilesc și măsuri temporare, asiguratorii și preventive în cazul unei crize energetice, având în vedere contextul geopolitic actual.

Pentru aceste situații excepționale, prin proiectul de act normativ se stabilește că măsurile ce necesită a fi luate în cazul unei crize energetice se vor aproba de către Guvern, la propunerea Ministerului Energiei, cu respectarea dispozițiilor legale în materie.

Autoritățile publice cu atribuții în constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor pentru nerespectarea prevederilor proiectului de act normativ sunt Ministerul Energiei, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei și Agenția Națională pentru Resurse Minerale, după caz.

Având în vedere necesitatea instituirii cu celeritate a cadrului legal care să stabilească calendarul de închidere definitivă și ireversibilă a grupurilor energetice cu funcționare pe lignit și huiă, calendarul programului de închidere definitivă și ireversibilă a carierelor de lignit și a minelor de huiă, se impune luarea unei măsuri imediate pentru reglementarea acestor aspecte pe calea ordonanței de urgență. La acest moment, reglementarea la nivel de lege nu se poate realiza prin procedura obișnuită de legiferare, întrucât procedurile parlamentare presupun o perioadă mai îndelungată de timp.

Luând în considerare orizontul de timp determinat, respectiv data de 30 iunie 2022, asumată ca dată limită prin Reforma 1. Componenta 6. Energie, respectarea acestui termen privind intrarea în vigoare a proiectului de act normativ care reglementează decarbonizarea sectorului energetic nu se poate face prin promovarea unui proiect de lege.

Urgența adoptării prezentului act normativ, la nivel de ordonanță de urgență, este reprezentată de necesitatea respectării datei de intrare în vigoare a proiectului de act normativ, respectiv data limită de 30 iunie 2022.

Prezenta ordonanță de urgență reglementează decarbonizarea sectorului energetic, precum și organizarea sistemului de implementare a măsurilor stabilite care vizează aspecte tehnice, organizatorice și măsuri sociale.

Lipsa unei reglementări clare, unitare și imediate, care să stabilească calendarul și modalitatea de eliminare a cărbunelui din mixul energetic,

	<p>va conduce la întârzierea implementării la termen a calendarului de închidere definitivă și ireversibilă a grupurilor energetice cu funcționare pe lignit și huilă, cu consecințe deosebit de grave asupra gradului de absorbție a fondurilor europene alocate României.</p> <p>Având în vedere că elementele menționate vizează interesul public și strategic general, ele constituind o situație extraordinară și urgentă, se impune adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență.</p>
<p>2.3. Schimbări preconizate</p>	<p>Prin proiectul de act normativ se stabilește cadrul legal pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - închiderea definitivă și ireversibilă a grupurilor energetice pe bază de lignit și huilă; - închiderea definitivă și ireversibilă a carierelor de lignit și minelor de huilă; - măsurile de sprijin pentru închiderea definitivă și ireversibilă a capacităților de producere a energiei electrice pe bază de lignit și huilă; - măsurile de sprijin pentru închiderea definitivă și ireversibilă a carierelor de lignit și minelor de huilă; - măsurile pentru atenuarea consecințelor sociale ale închiderii definitive și ireversibile a capacităților de producere a energiei electrice pe bază de lignit și huilă și a carierelor și minelor aferente; - sursele de finanțare a măsurilor de ajutor de stat; - măsurile pentru coordonarea și implementarea procesului de decarbonizare; - sancțiunile aplicate ca urmare a nerespectării prezentului act normativ. <p>Totodată, prin prezenta ordonanță de urgență se instituie măsuri pentru coordonarea și implementarea procesului de decarbonizare, prin înființarea Comitetului Interministerial al Cărbunelui, al Comitetului consultativ și al Grupului de Lucru pentru coordonarea și monitorizarea implementării măsurilor stabilite prin proiectul de act normativ, precum și posibilitatea repornirii grupurilor energetice închise, prin decizia Guvernului României și la propunerea Ministerului Energiei, în situație de criză energetică și în corelare cu <i>Planul de acțiuni preventive privind</i></p>

	<i>măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale și cu Planul de urgență.</i>
2.4. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic	
3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ	Reducerea costurilor și echilibrarea BVC a operatorilor economici implicați. Diminuarea până la sistare a subvențiilor acordate de la bugetul de stat sectorului minier din cadrul societăților producătoare de energie electrică pe bază de cărbune.
3.2. Impactul social	Urmare a restrângerii activităților de producere a energiei electrice pe bază de cărbune și de extracție a lignitului și a huilei necesare, reducerea numărului de personal prin ieșirea la pensie și/sau a concedierilor colective. O parte a personalului disponibilizat va putea fi absorbit de activitățile de punere în siguranță a exploatărilor miniere și ecologizare a terenurilor.
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici	Disponibilizările de personal ca urmare a închiderii definitive și ireversibile a grupurilor energetice cu funcționare pe lignit și huilă și a carierelor și minelor aferente au impact asupra ratei de ocupare a forței de muncă și asupra ratei șomajului. În prezent, impactul nu poate fi cuantificat întrucât o parte importantă a personalului disponibilizat va fi reîncadrat pentru activitățile de punere în siguranță a exploatărilor miniere și ecologizare a terenurilor.
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	Măsurile susceptibile a fi încadrate ca ajutoare de stat se pun în aplicare cu respectarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare și a normelor europene în materia ajutorului de stat.
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri	Prin susținerea și promovarea activităților alternative mineritului, prin sprijinirea operatorilor economici locali în diversificarea ofertelor de

	bunuri și servicii, prin crearea unui mediu stabil și predictibil, prin promovarea spiritului antreprenorial și încurajarea inițiativelor antreprenoriale, prin crearea unui ecosistem favorabil investițiilor și, implicit, prin creșterea atractivității localităților pentru investitori și crearea de locuri de muncă se poate estima un impact pozitiv.
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător	Intrarea în vigoare și respectarea calendarului prevăzut în prezentul proiect de act normativ va avea efecte benefice asupra mediului înconjurător.
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile	Implementarea actului normativ va conduce pe termen mediu și lung la diminuarea cheltuielilor bugetare prin dispariția subvențiilor acordate sectorului minier și creșterea beneficiilor obținute ca urmare a înlocuirii în mixul energetic a cărbunelui (principalul poluator al sectorului energetic) cu amestecul gaz natural+hidrogen, care, împreună cu capacitățile energetice nucleare, vor facilita, din punct de vedere tehnic, creșterea capacității de producție din surse regenerabile, contribuind în mod direct la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă 7 și 13 – ODD ale Agendei 2030.
3.9. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani	
		3	4	5	6		
1	2	2022	2023	2024	2025	2027	2028
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:							
a) buget de stat, din acesta:							
(i) impozit pe profit							
(ii) impozit pe venit							
b) bugete locale:							
(i) impozit pe profit							
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:							
(i) contribuții de asigurări							
d) alte tipuri de venituri							
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare plus/minus, din care:							

a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații	Nu este cazul					
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					

5.3.1. Măsuri normative necesare transunerii directivelor UE	Proiectul de act normativ se subsumează Regulamentului (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență și Deciziei Comisiei Europene 2021/0309 (NLE) de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României.
5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate	Planul Național de Redresare și Reziliență.
5.6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a	
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative	În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost îndeplinite procedurile de transparentă instituite prin Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Proiectul de act normativ a fost publicat pe site-ul www.energie.gov.ro în data de 31.05.2022.
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale	Autoritățile administrației publice locale/structurile asociative ale administrației publice locale prevăzute la art. 86 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, sunt informate asupra conținutului proiectului de act normativ . Termenul de consultare va fi redus potrivit art. 3 alin. (2) din H.G. nr. 635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

<p>6.5. Informații privind avizarea de către:</p> <p>a) Consiliul Legislativ</p> <p>b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării</p> <p>c) Consiliul Economic și Social</p> <p>d) Consiliul Concurenței</p> <p>e) Curtea de Conturi</p>	<p>Proiectul de act normativ se supune avizării de către Consiliul Legislativ, Consiliul Concurenței și Consiliul Economic și Social.</p>
<p>6.6. Alte informații</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>Secțiunea a 7-a</p> <p>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>	
<p>7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ</p>	<p>În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost îndeplinite procedurile de transparență instituite prin Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Anuntul referitor la participarea societății civile la elaborarea actului normativ a fost publicat pe pagina web a Ministerului Energiei în data de 31.05.2022.</p>
<p>7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice</p>	<p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>Secțiunea a 8-a</p> <p>Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ</p>	
<p>8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ</p>	<p>Funcțiile de supraveghere vor fi îndeplinite de instituțiile existente: Ministerul Energiei, Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene.</p>
<p>8.2. Alte informații</p>	<p>Nu este cazul.</p>

Față de cele prezentate mai sus, în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată, s-a elaborat alăturatul proiect de *Ordonanță de urgență privind decarbonizarea sectorului energetic*, pe care vă rugăm să o înaintați spre aprobare Guvernului.

MINISTRUL ENERGIEI

Virgil-Daniel POPESCU

AVIZĂM:

SECRETARUL GENERAL AL GUVERNULUI

Marian NEACȘU

**PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII
NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN
DOMENIUL ENERGIEI**

Dumitru CHIRIȚĂ

MINISTRUL EDUCAȚIEI

Sorin-Mihai CÎMPEANU

**p. PREȘEDINTELE AGENȚIEI NAȚIONALE
PENTRU RESURSE MINERALE**

Sorin Călin GAL

MINISTRUL ECONOMIEI

Florin Marian SPĂTARU

**MINISTRUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII
SOCIALE**

Marius-Constantin BUDĂI

MINISTRUL AFACERILOR INTERNE

Lucian Nicolae BODE

**MINISTRUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR
PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI**

Attila-Zoltán CSEKE

**MINISTRUL INVESTIȚIILOR ȘI
PROIECTELOR EUROPENE**

Ioan Marcel BOLOȘ

**MINISTRUL MEDIULUI, APELOR
ȘI PĂDURILOR**

Barna TÁNCZOS

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Bogdan Lucian AURESCU

MINISTRUL FINANȚELOR

Adrian CÂCIU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Marian-Cătălin PREDOIU

